

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

Илтимой-сиёсий шаҳар газетаси

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА 8 МАРТ ТАБРИГИ

Меҳрибон ва муҳтарам онажонлар! Қадрили опа-сипитилар! Сизларни баҳор ва гўзаллик байрами, Халқаро хотин-қизлар кунини — 8 Март билан чин юракдан самимий табриқлайман.

Шарқда азал-абадан она, аёл сўзлари муҳаддас ва муътабар бўлиб келган. Улуғбек ва Навоийга алла айтган буюк ва муқаррам зот онадир. Сизнинг қўлларингиз бугун суюкли фарзандларингизга, жонанин Ватанингизга ёруғ йўл, саодат тиллаги яла дугона ойналардир.

Ўзбекистон эндиликда келажак буюк, кучли давлат бўлиб эътибор берилмоқда. Ҳар қандай давлатнинг асосини эса аҳил ва мустақкам она ташкил этиши яқин маълум. Сизни биз оқилангиз кўнгли деб эъозлаймиз. Сизнинг саховатли қалбингиз, меҳрли кўзларингиз хонадонингиз билан бирга жамиятимизнинг эртанги йўларини ҳам фойдали ва нурафшон қилишнингиз, эл-юртингизда тинчлик, оқолишнингиз ўрнатилганда, умид ва илҳом бахш этади.

Сизнинг турмушдаги, истиқболнингиз гуллари бўлган болалар тарбиясидаги қувонч ва ташвишларингиз ҳаммаимизнинг диққат-эътиборингиздадир. Бу борада ҳар қандай қийинчилик ва муаммоларни бартаф қилиб давлатимиз сизнинг бош йўналишлардан бири бўлиб қолверади. Азия ва муҳтарам аёллар!

Сизни юртингизга навабор нафасини олиб келайтган ушбу қутлуғ ва гўзал аёлнингиз билан яна бир бор қутлайман. Барчангизга сийхат-саломатлик, бахт-саодат, оила-оилани, илди, ўқинида ва ижодда катта муваффақиятлар тилайман!

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

АҲЛИ ЗЕБОЛАРНИ ҚУТЛАБ

Серкўш ўлкамизда яна баҳор, яна янгиликлар фасли. Бу йилги баҳорнинг ўзгача маъноси, ўзгача чиройи ва машабади бор: истиқлолнинг инқилиб баҳори муқтадлик қўлидан дедил одам ташлаётган халқимизга, қадрли ва меҳрибон хотин-қизларимизга алоҳида байрам кайфияти бахш этилди.

Халқаро хотин-қизлар кунини арафасида Тошкентнинг Алишер Навоий номидаги санъат қосонасида пойтахт жамоатчилиги ақилларим, ишчи ва хизматчилар, фан ва маданият намояндалари, уруш ва меҳнат фаришталари, ушлар тўлқинлари, Бу ерда Халқаро хотин-қизлар кунини — 8 Мартга бағишлаган тентанали йиғилиш бўлди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар Ҳокими А. Фозилбеков оқди. Республика Хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Ўзбекистон халқ шонраси Халима Худайбердиева Ўзбекистон хотин-қизларининг фаолияти ҳақида маълум қилди.

Ўзбекистон халқ шoirи Абдулла Орипов, республика «Маҳалла» жамғармасининг раиси Шукур Темуrow меҳрибон ва мунис аёлларимизнинг ажойиб фазилатлари, уларнинг жамиятда турган ўрни тўғрисида гапирдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов йиғилишда сўзга чиқиб, хотин-қизларни юртингизга навабор нафасини олиб келайтган қутлуғ ва гўзал аёл билан муваффақиятлар билан қутлайди.

Йиғилишда Ўзбекистон Олий Кенгашининг Раиси Ш. Йўлдошев, республика Бош вазири А. Муталов қатнашдилар.

Тантанали йиғилиш Ўзбекистон санъат усталарининг катта байрам концерти билан якунланди.

Шаҳримиздаги йўлдош Оқунбобов номли бош кийимлар фабрикасида кўплаб фидойи аёллар меҳнат қилишди. Айниса шу ўрнида қорхонанинг 2-турфада жамоаси меҳнатини қайд қилиб ўтмоқ жоз. Сиз сўзга ана шу ҳоқимнинг пешқадам тикувчиларидан (чадан-ўнганга) Марҳабо Одинаева, Мунира Қосимқўжаева, Саодат Пулатқўжаева, Моҳира Шонқирова, Малика Зуфарова ва Умидда Толипова-вазирни кўриб турибсиз.

Рустам Шарипов сурати.

* 13 март — умумшаҳар ҳашиари НАВРЎЗ БАЙРАМИ ТАРАДДУДИ

Наврўз байрамга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Тошкент шаҳар ташкилий қўмитасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Кендаги 19 та миллий маданият марказлари вакиллари иштирок этишди. Ўзбекистон давлат телекомпаниясини раисининг ўринбосари К. Рауфлов Наврўз байрам кунини анъанавий хайрия телемарфони ўтказилиши билан бирга Марказий Осиё мамлакатлари, шунингдек қўшни хорижий давлатлар, хусусан Туркия билан телекўрсаткичлар ташкил этиш тўғрисида мунозараларни айтиди.

РЕЖАЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўтган шанба кунини ҳашиари ўтказиш бўйича шаҳар қароргоҳининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни шаҳар Ҳокимининг биринчи ўринбосари Ю. А. Асепков олиб борди.

Мажлисида халқ таълими Бош бошқармасининг, Чилонзор районидagi маҳалла қўмиталарининг, университет шаҳарчасидаги тайёргарликнинг бошчи тўғрисидаги масала қараб чиқилди. Сўзга чиққанларнинг нуқталарида уйлар ва маҳаллалар аҳолисини, қорхона ва ташкилотларнинг чиқиндиларини олиб кетадиган транспорт воситалари билан ишончли равишда таъминлаш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОҚИМИ МАҲКАМАСИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИ МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИ, МАҲАЛЛАЛАРИ ВА АҲОЛИСИГА МУРОЖААТИ

Хурматли ҳамшаҳарлар! Республикамизда муштқиликлик қилиш ва унинг умуминсоний қадриятларга содиқлигини тантанали эълон қилиб, бозорга ўтиш қийинчиликлари қарамасдан инсонларнинг демократик ҳуқуқий давлат ташкил этиш қўлидан оқшамай олга қараб бормоқда.

Мажлисида халқ таълими Бош бошқармасида махсус транспорт билан таъминлашга берилган буюртманинг ўзини бош бошқармаси томонидан оқоғ этилиши бўйича тавсиянома қайд қилиб қўйилди. Худди шундай тавсиянома шаҳар нефть маҳсулотлари бирлашмасига бензин билан таъминлаш хуни суусида ҳам ёзиб қўйилди. Шунини таъкидлаш керакки, умумшаҳар ҳашиарини ўтказиш бир кун билан чекланиб қолмайди.

БУГУН биз аёлнинг муқаррамлиги, улуғлиги, аёл аёлдиги бурчимиз борасида у ҳикоят айтамиз. Бир мўмин-қобил одам ўз оиласи билан тинч-тотуғини яшар экан. Унинг бирон марта ҳам жаҳли чиқмаган, ҳеч ким уни жаҳли чиққан ҳолатида кўрмаган экан. Ҳамиша онасини хонадонининг ўстани, аёлнинг қирогини, қизини онам, келинларини чин билам деб атар экан.

Бир кунини сўрашди: — Эй, тили бир марта ҳам нофаром сўзларга бормаган инсон, айт-чи, ақли аёлнинг бундоқ эъозламоғинга боиз недири? — Биродари азизлар, — дебди мўмин-қобил киши, онам чини билан уйининг ўстундир. У ўзининг оқиллиги, донолиги, меҳрибонлиги, билан оиламизни барбод бўлишдан сақлайди. Аёлим эса уйининг қирогини, Унинг саранжом-сарниш-талиги, хушхулқи, қўштебиати хонадонини қароғон қилиб туради. Унинг уйда бир лаҳза йўқ бўлишини тасавуур ҳам қилолмайман. Назаримда оламин қоронғулик босиб, ҳаммаёқ эжимистон бўлиб кетадигандек туюлади. Бугун бағримда эрканлиб яшаётган қизим эса эртага ўз тенгини топиб кетади. Эртага у она бўлади. Уни онам деб эъозлашганим шундан. Қопчим эса хонадонимга қизим ўрнига қизим бўлиб ташриф буюради. Умримнинг сўнгги нафасигача мен билан бирга бўлади. Уни чин қизим деб ардоқлашим шундан.

* Биринчи саҳифадан сўз ЭЗГУЛИКНИНГ УЧ ЧАШМАСИ

..Савоб дедик. Аслида савоб ўзи нимаю, гуноҳ аслида нима! Савоб қилшларга аҳлилик, фақат аҳлилик, муруват қилшдир. Гуноҳ эса бунинг аксидир. Лекин савоб топиш мақсадида қилшга қилинган аҳлилик ҳам маълум маънода гуноҳдирки, аҳлилик бирон нарса маъносизда эмас, чин дилдан қилинғусидир. Юрагида эзгулик, муруват чашмалари барқ уриб қайнаб турган эзгуликни билмай-савобга эга бўлади, зеро улар бунини ўйламайдилар ҳам. Айтшларича, Мухримон исми бир киши ҳаётда яшоган умридан норизиб бўлиб, савобли ишларга деб болгади. Мухтожларга нимаки ердэм бўлса берибди, одамларнинг қорига яради. Барча уни алқабди. — Умрингдан барча топ, савобга ботдинг, — дейшаркан унга.

Мухримонга эса қилган аҳли ишлари кам кўринаверибди. Аҳли ишларга одатланиб қолганимиз у доим ҳиммат сари юз буравибди. Ҳатто оқим жойлардаги юмушлар ҳақида кам эшитиб қолса, бориб кўмак берибди. Бир кун катта анкор устига кўрпни қурладиган бўлибди. Мухримон ҳам то кўрпни битугунча төр тўкиб ишлабди. Ҳами унинг гаирати, ҳиммати, ҳасановлар айтибди. Кўрпик битиб, иш тугаган, ҳисоб-китоб бошланганди. Кўрпик қурлишига оғлиқ қилган боғи Мухримонга дебди: — Бирган тон-тузингизга рози бўлсангиз бас. Менга хизмат ҳам қоракмас, савоб талаб бир одамман. Бой унга ўзга тикилибди, кейин: — Булмаса, фалон кўча, фалон уйга бор. Уша ердаги кишида савобнинг энг қаттиби бор. Агар ақли, фаросатли бўлсанг сизга ҳам берибди, — дебди. Мухримонга ериб-югуриб ўша кўчани топибди. Қараса бир аёл келватганини. Унинг чехраси шунчалар покиза, мунавар эканини, ҳатто кундан ҳам нур таратаётгани сезилиб тураркан. — Эй, улуғ зот, — дебди Мухримон мутаассир бўлиб. — Сен кимсан сенга эргашиб келватган киши ким! — Гапимни эшит, эй ҳайратга тушган инсон, — дебди маллакисий аёл. — Мен ортимдан изатимни бажо келтириб келватган комил инсоннинг онасиман. Бунчалар қизимдан нур ёғилишини ҳам сўрасан. Бу ризолгим белгисиздир. Мухримонга қараса бир ҳушқомат йигит аёл ҳар қандам босганда унинг изини кўзга суртиб келватганимчи. — Бу ишингдан нечук мақсад аширинган! — деб сўрабди Мухримон. — Эй бандан ожиз, — дебди йигит, — мен шунчалки илму ҳикмат ўқидимки, сенаб адоғига етиб бўлмас. Англадимки, жаннат оналарнинг оёғи остида экан. Ул зот онамнинг бўладилар. Мухримоннинг кўзлари очилгандек бўлибди. У уйига қайтиб, муштилар онасининг қизматини бажо этиш билан машғул бўлибди.

Бугунги кун нафаси
РЕСПУБЛИКАМИЗДА
Қорақалпоғистон Республикаси фаолларининг йиғилишида қонунийлик, ҳуқуқ-тартиботни мустақкамлаш, уюшган жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш вазифалари муҳокама этилди.

ҚУВОНЧ УЛАШИШДИ
ШАҲАРДОҲУР тўгани фаол аёлларнинг халқаро хотин-қизлар байрамига бағишлаб «Турон» ресторанида ўтказган тантанали тадбири серфаз бўлди. Тўган ҳокими Аҳтам Миржалолов, Ўзбекистон Халқ демократик партияси тўгани раисининг биринчи котиби Эркин Холимураев, халқ таълими бўлими мудири Шукр Дадашев, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси қасба уюшмаси раиси Гулнора Мирзаевалар тадбирни чин юракдан табриқлашди.

Закро Иноғомова «Юлдуз» тивувчиллик ишлаб чиқариш бирлашмасининг биринчи филиалда илгор ишчилардан ҳисобланади. У мана бир неча йилдирки, корхонада самарали меҳнат қилиб келаётди.

СУРАТДА: Закро Иноғомова навбатдаги костюм-шимага ишлатиладиган матонинг сифатини текшириб кўрмоқда. Холмат Мирзакаримов сурати.

Биланги, эҳтиёт қисмлар ва енгил машиналар нархи жуда ошиб кетганига қарамай, Тошкентдаги иккинчи автокомбинат жамоасининг иши юрмоқда. Бу ерда бозор муносабатларига ўтишининг ўзига хос модели ишлаб чиқилган бўлиб, у самарали амал қилмоқда.

ган масофа километрларидан тортиб шиналарнинг қанчалик едилриганига қадар — ҳаммаси хусусий компьютерга жойлаштирилган. Қондан бузиш қаттиқ маъмурий жазага олиб боришни ҳар бир ҳайдовчи билади. Хуллас, техника қаровидан ўттиши пайсалга солиш ҳам, шунингдек «ўз ҳаммини» учун ишлаш ҳам шофёрга наф келтир-

довчилар оз эмас. Бинобарин, уларнинг маошлари ҳам кўпроқ — баъзилари 16—18 миң сўм маош олади. Бунинг устига шофёрларнинг ҳар бири компьютер тугмасини бошиб, сменда, ҳафтада, бир ойда қанча ишлаганини билди олиши мумкин. Шофёрларнинг асосий мақсади кўпроқ пул ишлашга эмас, албатта. Бу ерда имтиёزلарнинг бутун бир жавали ишлаб чиқилган ва амал қилмоқда. Масалан, ўтган йили 32 киши комбинат маблағи ҳисобига қурилган янги уйдан квартира олди. Уларга квартиралар текинга берилди. Кунлик режани муҳим бажарадиган ҳайдовчилар ёз ойларидида таътилга чиқадилар, қўшимча мукофот, имтиёзли йўлнамалар оладилар. Вазирлик, айбдор бўлса, йўловчиларга қўполлик қилса, плани бажармаса, машинани уриб олса шидан бўшатилса, гажа жаза берилди. Шунинг учун ҳам одамлар ўз иш жойларини қадрлашди, бозор муносабатлари бепарволиқни тан олмаслигини тушунадилар.

АВТОМОБИЛЧИЛАР МУАММОЛАРИНИ ҲАЛ ЭТИШ МУМКИН

Иккинчи автокомбинатнинг омади бор экан, бу ерга билмондор директорлар келиди. Ҳеч қачон тасодиф қилишлар келмаган. Ҳозирги директор — ёш, сераярат Саъдулла Аъзамовнинг ҳам янги директорлар қаторига қўшиб бўлмайдилар. Унинг қасби автомобильчи, автомобиль пойга-ларидида қатнашган. Йирик автобазага анча вақт раҳбарлик қилган. Иккинчи

ган бевосита шартномаларга мувофиқ уларга хизмат қилади. Қолганлари такси машиналардир. Ҳозир таксиди бир километр йўл юриш нархи 24 сўмга етиб, яшил чироқли машиналар пойтахт кўчаларида йўловчи пойлаб тўхтаб турган бир пайтда иккинчи автокомбинат бозор муносабатларига дадиллик билан кириб бормоқда. Нималар эвазига шундай бўймоқда?

майд. — Бизда ҳар бир машинадан фойдаланиш коэффициенти 0,8 миңдорда белгиланган, — деб давом этади С. Аъзамов. — Бунинг маъноси шунки, ҳар бир машина юз километр ҳисобига йигирма километрдан ортқ бўш юр-

қилиш, барча захиралардан фойдаланиш керак, — деди автокомбинат директори Саъдулла Аъзамов. — Биланги ва эҳтиёт қисмларини марказлаштирилган тартибда етказиб берилишини куттиш — хонавайрон бўлиш демасдир. Бизда аса иккинчи янгидан ортқ қилиш ишлайди. Ҳар бирининг олдиси, фарзандлари бор... Шундай экан, корхонанинг хонавайрон бўлишига йўл қўйиш мумкинми?

Иккинчи автокомбинатнинг омади бор экан, бу ерга билмондор директорлар келиди. Ҳеч қачон тасодиф қилишлар келмаган. Ҳозирги директор — ёш, сераярат Саъдулла Аъзамовнинг ҳам янги директорлар қаторига қўшиб бўлмайдилар. Унинг қасби автомобильчи, автомобиль пойга-ларидида қатнашган. Йирик автобазага анча вақт раҳбарлик қилган. Иккинчи

Шу боисдан биз маҳсулот етказиб берувчи заводлар билан яқиндан ҳамкорлик қилиш йўлига ўтдик, айни пайтда ўз базамизни ҳам мустақамлашдик. Ишлаб чиқилган стратегия ўзини тўла оқламоқда. Инжинер Новгороддаги «Газ» автомобиль заводидида бонинг элик-ет-миниз нафар илчимиз мунтазам ишламоқда. Улар чавин пулт топишганини, Шарномага мувофиқ респондентлар бизга тақчил эҳтиёт қисмларни етказиб беришпти. Жуда қиммат-

маслиги керак. Лекин йигирма километр ҳам кўп. Ҳозир одамлар такси қидирадиган пайт эмас. Ҳар бир шофёр мумкин қадар камроқ буш юриши, режани бажариши лозим. Катта шахримизнинг қаерида таснига эҳтиёт қўроқ бўлишини ҳайдовчи аниқ билиши керак. Бу ҳам маҳоратнинг бир белгиси. Бизда машиналардан фойдаланиш коэффициенти 0,9 ни ташкил этаётган ҳай-

автокомбинатга кимини директор қилиб юбориши масаласи кўтарилганда фақат Саъдулла номзоди қолди. — Хоҳласан, хоҳлама-сан, Тошкентда таксилар бозори вужудга келмоқда, — деди С. Аъзамов. — Мен йўловчиларга хизмат қилиш маданияти тўғрисида гапирганимда шофёрнинг фақат хушмуомалигини қўйиб тугабганим йўқ. Йўловчиларга хизмат маданияти кира ҳақи ҳам, янги кулай машиналар ҳам белгилайди. Қайси таксилар хизматидан фойдаланишни одамларнинг ўзлари ҳал қилишлари керак. Вундан бошқа йўл йўқ! Ҳозир республикада давлат мулкнинг оммавий равишида хусусийлаштириш бошланди. Бизнинг тармоғимизга ҳам набават келишини кутяпмиз. Менинг фикрим бундай: ақциялаш бозор муносабатига ўтишнинг энг самарали чорасидир. Шундай қилинса, катта автокорхонанинг ходимлари унинг ҳақиқий эгаси бўладилар. Биз эса бунга тайёرمىз.

Л. ЛЕВИН, ҲАА мухбири. СУРАТЛАРДА: автокорхона директори Саъдулла Аъзамов; янги таъйинланган ҳазиринги муҳим илчимиз; корхонанинг марказлашган бошқарув бўлими замонавий ускуналар билан жиҳозланган.

Маълумки, шахримизда маҳаллаларга эътибор борган сайин кучаймоқда. Айниқса, «Маҳалла» хайрия жамғармасининг ташкил этилиши, юрбошимиз И. А. Каримовнинг чексиз рағбатлари туғайли жойларда янги янги маҳаллалар тузила бошланди. Маҳалла ҳудудидида турли ташкилот ва корхоналар фаолият кўрсатиши билан бирга шу ерда яшовчи фуқароларнинг яхши-ёмон кунларидан ҳаминша хабардор бўлиб туриш, кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш ишлари ҳам ҳаётимиздан кенг ўрин олмоқда. Бу эса

уйларда яшовчилар аҳиллик, дўстлик ришталарини янада қаттиқроқ бўлиб учун ҳам маҳалла тузишга ҳоҳиш билдиришмоқда. — Ҳозирги кунда туманида неча маҳаллалар фаолият кўрсатмоқда? — Туманимизда шу кунгача 59 маҳалла тузилиб, уларда маҳалла комитети расми, ўринбосари ва котиби, оқсоқоллар кенгаши фаолият кўрсатиб келмоқда. Аниқроқ қилиб айтганда, 300 миңга яқин аҳолининг 200 миңга маҳалла аъзоси ҳисобланади.

давом этапти. Гулистон, Оққўрғон ва Шукур Бурхонов номли маҳаллаларда тивувчиллик цехлари ишлаб турибди. Бу аҳолини фойдаланиш меҳнатга жалб қилиш билан барча ишчиларни иш билан таъминлашга имкон яратмоқда. Яқинда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон Республикаси маданият кунларидида қорақалпоқ дўстларимиз маҳаллаларда бўлиб, кичик, корхоналаримизда тайинланган маҳсулотлар кўрғазмаси билан таъинишди. Улар биздаги бу ибратли ишларни ўзларида ҳам жорий қилажакларини билдиришди.

Наврўз байрами таратдуди

БОҒИ ЭРАМ БАҒРИДА

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

— Янги маҳаллалар тузилиши қандай амалда оширилади? — Маҳаллалар тузиш низомида бир жойда 3000 киши маҳалла тузишга розилик билдириш, янги маҳалла ташкил этилиши кўрсатилади. Аммо биз кўп қаватли уйларида яшовчи турли миллият вакилларини ҳам инобатга олиб, улар ўртасида тинч-тотувликни таъминлашни ўйлаб, 2000 кишининг розилигини бўлса ҳам шу жойда янги маҳаллалар ташкил этишимиз. — Шу маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз. — Аввало, жойларда «Маҳалла, мактаб, милиция» бриктаририлган шартномага кўра тартиб-интизомни таъминлаш юзасидан қилинаётган ишларимизни айтиб ўтиш керак. Маҳаллаларимизда ижобий натижаларга эришиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Юқоридида дастуриимиз ўз натижаларини бера бошлади. Ешу қари оз бўлса-да бирлик-да катта ҳикмат борлигини англамоқда. Бундан ташқари маҳаллаларимиз ҳудудидида жойлашган корхона ва муассасалар аввало шу ҳудуддаги маҳаллага ҳар томонлама қўмак бериши кўзда тутилган. Кам таъминланган, ёлғиз оилалар доимо улар эътиборидида. Маҳаллаларда кичик корхоналар очиш

УТГАН йилнинг октябр ойида Уэ-бенстон Халқ таълими вазирлиги томонидан республика ўқитувчилари ўртасида электрон ҳисоблаш машиналарини учун педагогик дастур бўлиши кўриштирилган бўлиб ўтганда, 48 иштирокчи қатнашган бу беллашувда Инзомиёй номидида Тошкент давлат педагогика институтини математика факультетининг иккинчи босқич талабаси Антон Қурбонбоев ва унинг отаси, шу факультет ўқитувчиси йўлдош Қурбонбоевлар биринчи ўринни олишди. Унда муаллифлар «Лого-смипл» деб номланган дастурлаштириш тили билан иштрок эдилар. У ўрта мактабларнинг кўйи, яъни 1—4-синф ўқувчиларига мўлжалланган бўлиб, мантқиқ содда деган маънони англатади. Бундай дастурлаштириш тили ҳозирча жаҳонда ягона.

Фан ва техниканинг муттасил ривожланиши натижасида электрон ҳисоблаш машиналарига бўлган талаб ортмоқда. Айниқса, мактабларда, Шуларни ҳисобга олиб институт ректорати, математика факультетининг информатика ҳисоблаш техникаси кафедраси қошида илмий-услубий марказ тузди. Унга йўлдош

машиналарнинг ўзбек тилига ўқитиладиган бўлиши, унга ҳам Антон муаллифлик қилмоқда. Иккинчи дастур электрон ҳисоблаш машиналарига ярдэмда тест усулида имтиҳонлар қабул қилишга мўлжалланган. Ҳозир дастурлаштириш тилининг дастурчилар олиб бораётган бу ишларини 10 мартга топширишга ваъда берилган.

Тараққиёт уфқлари

ҲОЗИРЧА ЖАҲОНДА ЯГОНА

Бу дастурлаштириш тилининг муаллифи Антоннинг ўзи бўлиб унга гоини отаси берган ҳамда унинг бошичини мунтазам кузатиб борган. Бу ихтироси учун ота-бола «Ихтирочи ўқитувчи» деган номин олдилар. Шунингдек, пул мукофоти билан ҳам тақдирландилар.

Мерказдаги илмий тадқиқотлар асосан дарсдан кейин олиб бориладди. Антон билан бир қаторда Анвар Исфандиёров, Андрей Кузнецов, Денис Солихов, Элдор Ёнборисовлар каби талабалар ҳам энг яхши дастурчилардан ҳисобланади. Уларнинг мустақил ижодий ишларларида услубий марказнинг раҳбар йўлдош Қурбонбоев яқиндан ёрдам бермоқда. Бу марказ ҳужумли ҳисобда ишлайди. Яъни талаба илм ўрганиш учун ҳар меҳнатнинг самараси билан қилса бўлади.

— Биз электрон ҳисоблаш машиналарини учун ишлаб чиққан дастуримизга яраша Халқ таълими вазирлиги томонидан ҳақ оламиз, — дейди биз билан суҳбатда йўлдош Қурбонбоев. — Бундан ташқари бизга буюртма ҳам беришди. Марказимизнинг келажиги порлоқ. Чунки бизнинг талабалар ўта қобилиятли. Улар мураккаб информатика дастурларини ҳам ишлаб чиқа оладилар. Антон эса менинг энг кучли шогирдларимдан бири. Ундан бу соҳада кўп нарсани умид қилса бўлади.

Назари билан амалиётнинг бирга олиб борилиши талабаларнинг аниқ соҳанинг мукамил эгаллашларини, ашуқ ва ишончи муважжислар бўлиб етишишга замин яратди.

Назира СОДИҚОВА.

Илм масканларида

ХУНАР ЎРГАНИШМОҚДА

ТОШКЕНТ қишлоқ ҳўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг доирини ким ошганга дейсиз. Ҳа қасбга меҳр қўйган ишчилар бу ерда фидойлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг қўлидан чиқатган пахта териш машиналари шухрати етти илмизга етиб борган. Дикқатга сазовор жойи шунданки, мазкур корхонада ишлаётган кишиларнинг аксарияти пойтахт-мидаги 3-хунар-техника билми юртида касб-хунар эгаллаганлар.

Сания Собирова 1973 йилдан буйи Урта Осмь темир йўли бошқармасида меҳнат қилиб келади. Тошкент темир йўлилар техникумини тугатгандан сўнг у бошқармада ҳар хил вазифаларда ишлаб келди. Айни пайтда у бошқармада алоқани тиклаш бўйича муважжис.

Шуни таъкидлаш керакки, ярим аср мобайнида бу хунар маскани ёшларга бир қанча ихтисосликлар ўргатиб келмоқда. Бинобарин, тақомиллашган дастгоҳларда ишлайдиган электр газ пайвандчилик, авточилангарлик, механик-йиғувчи чилангарлари, маҳсулот сифати назоратчилари, электр-ҳисоблаш машиналари техник таъмири ва таъминоти, электр механик қасби мутахассисликлари шулар жумласидандир. Кейинги пайтда эса санат асбоб-ускуналарини таъмирдан чинарайдиган чилангарлик ва ёқилиш қўйиш шохобчалари учун операторлик ихтисослиги ҳам кенг ўрин олди.

Билим юрти билан бирлашма ўртасида яқин ҳамкорлик ўрнатилган. Корхона хунар масканини ўз оталигига олган. Шу боис мана ўн икки йилдирки, ёшлар янги замонавий бинода ишчи касбини ўрганишмоқдалар.

Л. ЛЕВИН, ҲАА мухбири. СУРАТЛАРДА: автокорхона директори Саъдулла Аъзамов; янги таъйинланган ҳазиринги муҳим илчимиз; корхонанинг марказлашган бошқарув бўлими замонавий ускуналар билан жиҳозланган.

В. Киреев сурати.

ШАРҚ маданияти тарихида шундай алломалар борки, улар яратган илмий, бадиий асарлар маданий ҳаётнинг барча соҳалари тараққиёти, истиқболда муҳим роль ўйнаган. Ана шундай серқирра ижодкорлардан бири Асади Тусийдир.

Асади Тусий 1005 йили Бобомиз Алишер Навоий қанал қазидир, обод этилишига катта ҳисса қўшган қадимий Тус шаҳрида туғилган. Тус ва Нишопур шаҳарларида таълим олган. Ҳойда фақирона кун кечирган шoir ёшлигидан қадимги эроний тиллар, халқ озаки ижоди, тарих, җуғрофияга қизиққан. Асади Тусий профессор Х. Ҳасановнинг таъкидлашича, турли шаҳарларга саёхат қилган. Наҳичеванга бориб, бир оз вақт Абудулафи Дайроний даргоҳида ишлайди. У 1073 йили ўз ватанида вафот этган.

Асади Тусий шoir, ёзувчи, адабиётшунос, тилшунос, юлдузшунос, географ, диншунос, дostonсарo сифатида ўзидан кейин катта мерос қолдирган. У 1065—66 йиллари Наҳичеванда эроний халқларнинг оғзаки ижоди асосида, буюк Фирдавсий «Шоҳнома»га эргашиб, 9000 байтдан ibорат «Гершасбнома» дostonини яратди. Уни ёзишда шoir Абдулмаъюд Балхийнинг «Китоби Гершасб» ва «Тарихи Сингон» сингари китобларидан ҳам баҳраманд бўлган. Дoston худо, пайғамбар, тўрт халифага бағишланган ҳамд ва наътлардан сўнг Сом, Наримон, Зол, Рустам сингари Сингон баҳодирларидан бўлмиш Гершасбнинг қаҳрамонлигио севи саргузашти тасвирига бағишланган. Унда бош қаҳрамондан ташқари ўнлаб ёрқин яратилган образлар мавжуд. Шoir асарда халқ қаҳрамонлиги, ватанпарварлик, инсонпарварлик гоъларини илгари сурди.

Буюк сиймолар

АСАДИ ТУСИЙ

Тур, Шидасп, Шам, Атраф, Меҳроҷ, Баху сингари образларнинг ҳаёти ва тақдир тасвири бош қаҳрамон сиймосининг янада мукамал ифодаланшига хизмат қилди. Дostonда «Шоҳнома» қаҳрамонларидан Жамшид, Заҳроқ, Рустамлар тилга олинди, холос. Воқеа, Турон, Сарандиб, Ҳиндистон ва Рум улкларига кечади. Гершасб Ҳиндистонни забт этиш, Шикванд тоғидаги андари ўлдирishi ва Рум шоҳи шартларини бажаришда чинакам қаҳрамонлик кўрсатади.

Асади Тусий бу асарига кўплаб ахлоқий-таълимий, ижтимоий-фалсафий мулоҳазаларини ҳам илгари сурган. «Гершасбнома»ни машҳур француз шарҳшуноси Х. Массе 1853 йили француз тилига ағдариб, нашр этди. Унинг ёнг қадимги (XII асрга оид) нусхаси ҳам Париж кутубхонасида сақланади. Шундан сўнг дostonнинг алоҳида боблари дунёдаги кўп тилларга таржима қилинган. Ўзбек тилида ҳам насрий «Гершасбнома» мавжуд. Лекин у хали ўрганилмаган ва қайси манбалар асосида яратилганини номълум. Давлатшоҳ Самарқандий таъкириси ва бошқа сарчамаларда Асади Тусий ва «Гершасбнома»нинг яратилиши ҳақида бир қанча ривоятлар мавжуд. Улар тарихий ҳақиқатга тўла мувофиқ келмаса ҳам, шoirнинг шухратидан далolat беради.

Шoir форс-тожик адабиётида мунозара жанрининг асосчиси ҳисобланади. У халқ озаки ижоди, ёзма адабиёт ва араб адабиёти аъёнalarидан ижодий фойдаланиб, ижтимоий-фалсафий, диний, ахлоқий-таълимий руҳда кўплаб мунозаралар битган. «Тун ва кун мунозараси», «Алмам ва араб мунозараси», «Еру осмон мунозараси», «Камон ва найза мунозараси», «Мўъин ва гайридин мунозараси» сингари асарлари шулар жумласидандир. Бу асарлар кейинги асарларда Шарқ адабиётида мунозара жанрининг тайдо бўлиши ва такомиллашишида муҳим ўрин тутди.

Олим халқ тили далилларини, кўҳна адабиёт намуналарини йиғиш борасида ҳам улкан ишларни амалга оширган. У 1068—70 йиллар орасида «Луғати фурс» номли машҳур асарини яратган. Унда Асади Тусий, бир томондан қадимги эроний тил, унинг лаҳжаларига оид минглаб сўзларнинг илмий-филологик таҳлили, шарҳларини берган; иккинчидан, ҳар бир калиманинг маъносини изоҳлашда форсийзабон халқларнинг шифойи шеърятидан, Дақиқий, Рудакий, Робиа Балхий, Абушукр Балхий, Шаҳиди Балхий, Фирдавсий, Унсурий, Лабий сингари X—XI асрларда яшаган шoirлар асарларидан минглаб мисраларни келтирган. Шарҳшунослар Рудакийнинг «Синдбоднома» ҳамда «Калила ва Димна» наби дostonларини хусусида фикр юритганда ана шу манба орқали сақланиб қолган парчаларга суянадилар. Бундан ташқари, маазкур китоб қадим эроний тил морфологияси, лексикаси ва грамматик қурилишини ўрганишда ягона, камёб манба сифатида хизмат қилмоқда.

Асади Тусий хушонафис хаттот сифатида ҳам шухрат қозонган. Машҳур шарҳшунос Е. Э. Бертельснинг аниқлашича, Абумасур Муваффақ Хиротийнинг дорешунослик донр «Китоб-ул-абийл» асарининг энг қадимий нусхаси олим томонидан 1058 йили китобат қилинган. Профессор Бертельс шoir ижодини «Форс-тожик адабиёти тарихи» асарига бириктирилган бўлиб анча батафсил ёритган.

Буюк адб ва олим бемордик тўшағида ётганида шoirларидан бири сўрабди:

— Устоз, илминг барча соҳаларида камолотга етдингиз, кўплаб ўринбосарлар етиштирдигиз, ўтган умрингиздан розимисиз?

— Йўқ, умрин бемор ўтказганимдан афсусланман. Оллоҳ менга ҳоварча ҳеч нарса билмаганимни энди аниқлатди, — деб жавоб берибдилар аллома.

Ҳа, киши қанча ихтиролар қилмасин, билим чуққинларини ишғол этмасин, бу дунёю у дунёнинг янги-яши синовати унинг қаршисида забт этиб бўлмайдиган чуққиндек намоев бўлаверади. Асади Тусийнинг фаолияти ва охир-оқибатдаги хулосаси бунга далилди.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ, филология фанлари доктори, профессор.

ИЛҲОМ ЧАШМАЛАРИ

МИРЗО Улугбек туманидаги 275-ўрта мактабда ўқувчиларнинг «Илҳом чашмалари» туман кўрин-танловини ўтказилди. Унда голиб чиққан «Олтин водий» ракс дастаси ва «Кўвонқ» вишьяк доиранилар гуруҳи шаҳар миқёсида ўтказилган танловда иштирок этишган «Илҳом чашмалари» туман кўрин-танловининг навбатдаги кўрин-танловини «Баҳор» концерт залыда ўтказилди. Шаҳло ШОНСЛОМОВА.

КУЧЛИ ирода бу, фақат нимадир, хоҳлаб, унга эришишгана эмас, балки зарур бўлганда нимадандир воз кечишга ўзини мажбур қила билиш ҳамдир. Сирли санъат олами фақат ана шундай иродали, пок ниятли инсонларни ўз бағрига олади, тарбиялайди, синовлардан ўтказиб ва улуглайди. Ҳақиқий санъаткор бўламан деган одам ҳар қандай машаққатлардан тал тормасдан ўз мақсадида олға йитишиш керак. Олқишларини кўтиб бутун умри ўтиб кетса-да, ҳеч тушқунликка тушмаслиги лозим. Чунки ҳақиқий санъаткор кўрашларда туғилган қарама-қаршиликлар тугунидир.

Санъатлар нияда театр, ана шундай хислатли, қобилиятли инсонлар учун абадий маскан. Маҳсум Юсуповни ана шу даргоҳ сари санъатга чин муҳаббати ва қобилияти етказиб келди. Албатта, у санъатга келишдан олдин, ўзига нисбатан талабчан бўлганлиги учун узоқ ўйланди, тайёрланди. Тиббиёт соҳасида меҳнат қилган вақтларида ҳам, темир йўл ташкилотларида ишлаганида ҳам ўз устида тинмай изланди, бадиий гўтаракларнинг фаол қатнашчиларидан бири бўлди. Фақат 1933 йили йигирма ёшли Маҳсумжоннинг орузи ушалди — уни Ҳамза номиди театрга қабул қилишди. Маҳсум Юсуповнинг театрга кириб келиши ҳақида, у билан ярим аср бирга ижод қилган, иноқ қўшни ва қардон қариндош бўлган Ҳамза театрининг атоқли актёрларидан бири — Ўзбекистон халқ артисти Гани Аъзамов эслаб шундай дейди:

— 1933 йили, қўярда-қўймай илтимос қилвергандан кейин, Маҳсумни яна беш олтита болалар билан театрга олиб келдим. Шу вақтда оммавий сахналарга ёшларни қабул қилишарди. Раҳбаримиз Маннон Уйғур, Етим Бобоқоновларнинг имтиҳонидан ўтишгач, улар театрга ишга қабул қилинди. Аввалига Маҳсумнинг қобилиятига ишонқармасдан шубҳа билан қарайдиганлар ҳам бўлди. Аммо у шубҳаларнинг қанчалик асоссиз эканлигини, бирин-кетин спектакллардаги ижролари билан астойдил исботлади. Еш актёр аста-секин оммавий сахналардан кичик эпизод ролларга ўтди. Устозларнинг сахнада образлар яратишини кузатиш. Тушунмаганини қайта-қайта сўраб билди. Уйғусиз тунлар ҳисобига машқ қилди, роляро ёздади. Нафақат етуқ актёрларнинг, балки сафдош тендошларнинг ҳам фикрига, таъбеҳларига диққат билан кўлоқ солди. Ижод ўтида тоблана борди. Ўша даврнинг етуқ санъаткорлари Маннон Уйғур, Етим Бобоқоновларнинг сабоғи яқин натика кўрсатди. Унга диққатга сазовор образларини ишонб топшира бошладим...

Чиндан ҳам Маҳсум Юсуповнинг Улуг Ватан урушигача бўлган қисса дарвида, яъни 1939 йилда яратган қатор қаҳрамонларидан бири Вильям Шекспирнинг «Гамлет» фоноясида Лэрт образи кўпчиликнинг эътиборига тушди. Сўнг «Учқундан аланга»да Гервасий, 1940 йили Тугунининг «Баҳодир» асарига Фатхот, С. Нуриддиннинг «Еш авлод»ида Вассони, 1942 йили эса Комил Яшин ва Умарийларнинг «Ҳамза» драмасида Алижон роляини ижро этди. Урушдан кейин 1946 йили Ҳамза Ҳакимзода Ниязийнинг «Бой ила хизматчи» асарига Ғофур, 1951 йили Назир Сафаровнинг «Шарқ тоғи»да Ялангўш, 1952 йили Абдулла Қаҳҳорнинг «Илоҳи сўзана»сида Деҳқонбой, Баҳром Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» драмасида Бахтиёр, 1954 йили Ойбекнинг «Қўтлуғ қон»

чан эканликларини сезганман. Театрга келганимда эса фикрим тўририлигига ижор бўлдим. Маҳсум ака ҳар бир образ устида ишлашга режиссёр билан қаҳрамонинг бутун ички дунёсини билишга интиларди, талашарди, Токи ўзи мурод ҳосил қилмагунча, ўзининг фикрини ўтказишга ҳаракат қиларди. Агар режиссёр ҳақ бўлиб чиқса, тантиларча таъ оларди. Мен иш фаолиятимда Маҳсум ака билан кўп сахна асарларда ижод қилишга тўғри келди. У

Яхшилар ёди

МЕҲР ДАРЁСИ

асарида Нўлчи, 1960 йили Изаат Султоннинг «Имон» драмасида Ориф, 1966 йили Ширвонзода-нинг «Номус» фоноясида Рустам сингари олтидан ортиқ образлар яратди. Маҳсум Юсупов театри муқаддас даргоҳ ҳисоблар, унга ўта ҳурмат билан қарар, эъозлар, устозларнинг ҳам фикрига, таъбеҳларига диққат билан кўлоқ солди. Ижод ўтида тоблана борди. Ўша даврнинг етуқ санъаткорлари Маннон Уйғур, Етим Бобоқоновларнинг сабоғи яқин натика кўрсатди. Унга диққатга сазовор образларини ишонб топшира бошладим...

— Мен ҳаётимда, қилаётган ишимда, жиндек тушқунликка тушган вақтларимда Маҳсум акамни кўп эслаб тураман. Маҳсум Юсупов — ҳақиқий филолий санъаткор, чин инсон эди. Мен ўша талабалик вақтларимдаёқ Маҳсум акамнинг ўз ижодига ўта талаб-маҳаллари ҳали мен анча ёш актёрман. Лев Шейннинг «Мудҳиш айбона» асарига Маҳсум Юсупов, Олим Ҳўжаев ва Наби Раҳимовлар билан биргаликда генерал Котов образини яратдим. Ана шунда Маҳсум акамнинг ўз устидарида ишлашлари мен учун катта мактаб бўлди. Яна Маҳсум ака яратган ақоибой образларидан бири «Қотил» спектаклида Гойиб Сотибодиевдир. Спектаклда атоқли актёрларимиздан Олим Ҳўжаев, Сора Эпонтурраева ва Ирода Алневалар ҳам иштирок этишган...

Дарҳақиқат, Маҳсум ака жуда ақоибой санъаткор эдилар. Санъат йўлида ўзларини ҳеч бозорга солмасдилар. Бирин-бир нарсага муҳтожлик бўлган тақдирда ҳам, «Мен фалончиман» деб бирининг эшигини қочиб кирган инсон эмас. Жуда ҳам холис, танги, саҳий, меҳрибон инсон, бетақор актёр эдилар.

Маҳсум Юсупов театрдан ташқари кинода, дубляжда, радио ва телевидениеда ҳам қатор қизиқар-ли ишларни қилган.

Назм чечаклари

МАҲАЛЛАМ

ЯҚИНДА. Президентимиз Исрол Каримов қабулида бўлганимизда у киши маҳалларда халқимизнинг яшаш шароити, уларга ёрдам бериш йўллари, келгусида маҳаллаларнинг обод қилиниши тўғрисида кўп дона маслаҳатлар бериб, қабулларига бўлган отахонлар билан фикр алмашиб, келгусида маҳаллалар ва у ердаги яшовчи халқларга яқин шароит яратиш йўли-йўриқларини кўрсатдилар. Шу учрашувдан илҳомланиб ёзган шеъримни Сиз, азиз оқшомхонларга ҳавола этмоқчиман.

Тоъза саринга кўркам, маҳаллам, Бағрида ҳаминша кўлаб, маҳаллам, Ҳам озо, ҳам ободурсан доимо

ДЕРАЗА ОЛДИДА

Кун бўйи дераза олдида, Дераза олдида кетмайман. Сен келиб тутасан кўлимдан... Лекин мен сенга ҳеч етмайман. Кўзларим йўл бўйлаб чопайди, йўл бўйлаб чопайди саргардон, Тўсатдан кимдир тош отади, Кўнмадан тиркираб оқар қон. Биланми энди сен келмайсан, Бир хабар олмайсан қолмадан. Мен қайда йиғилдим билмайсан, Қандайин ўтганим оламдан... Кун бўйи ёғди ёмғирлар, Ёғди ёмғирлар шувиллаб. Бир сендан айрилмоқ оғирдир, Мавжудот қолгандай хувиллаб. Йироқлар оруздай тўқилар, Оруздай тўқилар боғларда. Юракнинг чоклари сўзилар, Бир сенг соғинган чокларда. Кун бўйи дераза олдида,

Рустам Шарипов суратлари.

ТАНЛОВ

Бир чекпада турсин мен севган малак, Фақат мен қанчалар севганим билсин, Нега бу тақдирни танлайди юрак.

ГОҲИ БИЛДИНГ...

Оқар сувдай умрим мени оқиб ўтди, Не омонлар бағримда ўт ёкиб ўтди. Ширин жоним жони йўлдан қачиб ўтди, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг оҳим мени, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг моҳим мени. Ташқарида баҳориники, киш бўлдики, Қувончларим бир кечалик туш бўлдики, Вахт деганим кунг кетган кун бўлдики, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг оҳим мени, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг моҳим мени. Юрагимда умидларим сўлиб бўлди, Армонларнинг ният косан тулиб бўлди, Сени севган Тўлаганинг ўлиб бўлди, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг оҳим мени, Гоҳи билдинг, гоҳ билмадинг моҳим мени.

Тўлаган ТУХТАЕВ.

Мустақиллик мевалари Кучлилар ёзда беллашади

ҲОЗИР мактабларини компьютерлаштирмасдан, информатикани кенг жорий этмасдан турли таълим соҳасида сезиларли муваффақиятларга эришиш, уни энг замонавий қийин, албатта. Бинобарин АҚШ, Япония каби илғор мамлакатларда мактабларда компьютерлардан фойдаланишнинг пухта дастурули ишлаб чиқилганлиги туфайли ҳам илм-фан у ерларда дастлабки муҳим қадамлар қўйилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон — АҚШ ўқувчилари Уртасида ўтказилган компьютер фестивали ўзлаимизни, ушбу замонавий техника воситасининг мактабларимиздан янада кенгроқ ўрин олиши учун заман яратди. Қўнонлар томонидан шундан, Ўзбекистонда 5 миллионга яқин ўқувчилар орасида америкалик болалар билан тенг-лашадиганлар билан эканли, бу ишга кўл урилибди.

Компьютер фестивалининг очилиш арасида республика савдо ва саноат палатасида матбуот ходимлари учун конференция бўлиб ўтди. Унда маълум бўлишича, маазкур тадбирга АҚШ ва Ўзбекистондаги бир қанча нуфузли ташкилотлар муассислик ҳамда ҳомилиқ қилишгаётган экан. Улар орасида АҚШнинг МБЛ Компьютерланд, Борланд корпорациялари, «Юнтехник интернейшл» (Ўзбекистон — Америка — Ҳиндистон қўшма корхонаси), «Тошкент компьютер маркази», «Ипак йўли» тикорат банки ва яна бир қанча ташкилотлар бор.

Фестивал дастурига кўра шу йилнинг март-апрель ойларида Республикамизнинг барча вилоятларида мусобақаларнинг биринчи босқичи бўлиб ўтди. Уларда мактаб, хунар-техника билим юрталари ўқувчилари, техникум ва институтларнинг талабалари ўз кучларини синаб кўришди. Голболар эса май ойида республика миқёсидаги беллашувида иштирок этишди. Унда голиб чиққан энг иқтидорли ёшлар Ўзбекистон Республикаси терма жамоаси таркибидан ўрин олишди.

Ўзбекистон — Америка ўқувчиларининг ҳал қилувчи баҳсини эса шу йилнинг ёз ойларида ўтказиш режалаштирилган. Энди икки ойиғ сўз анжуманининг шартлари тўғрисида. У компьютер билан боғлиқ турли-туман топшириқлардан иборат. Дастурлаштириш, Борланд воситаларида тайёрланган дастурлар танлови, газетлада Викторина компьютер технологиясидан фойдаланган ҳолда техник ижодкорликни намойиш этиш бўйича ўзаро мусобақалар фестивалининг ранг-баранглигини таъминлайди.

Абдусаттор РАҲМОНОВ.

Анъанавий анжуман

АБДУЛЛА Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтида профессор-ўқитувчиларнинг анъанавий XIX илмий анжумани бўлиб ўтди. Уни институт директори Азиз Тўраев қисқача кириш сўзи билан очди.

Шундан кейин доцент Баҳриддин Насриддинов «Маданият тараққиётида рамз, тамга», профессор Собир Мирвалев «XX аср ўзбек адабиётини даврлаштириш муаммолари», доцент Маъмура Мирзааҳмедова «Шароф Рашидов асарларининг нашрлари ва библиографиялаш масалалари» мавзуларида маърузалар қилди. Шу билан бирга ўзим ва ўқитишдаги мавжуд муаммолар муҳокама қилинди.

Профессор ва ўқитувчилар ўзлари олиб бораётган ишлар билан ўртоқлашдилар.

Институт профессор ва ўқитувчиларининг XIX анъанавий илмий анжумани мавзисидан таълим соҳасидаги катта таассурот қолдири.

Рустам ҒОЗИЕВ, Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтининг аспиранти.

